

हिमसंस्कृतवार्ता:

दैनिक ई-संस्कृतवार्तापत्रम्

पञ्चाङ्गम्

अद्य कालयुक्तः वि.सं. २०८१,
कलियुगाब्धः ५१२५ हेमन्तऋतुः
सूर्यदक्षिणायनम् पौषमासः कृष्णपक्षः चतुर्दशी
तिथिः पौष १५ प्रविष्टांशः मङ्गलमयः भवेत्

■ पृष्ठ-३ ■ वर्ष-४ ■ अङ्क-५९

1

दिसम्बर २९, २०२४

Website- www.himsanskritam.com

Email-himsanskrit@gmail.com

2 हिमाचलप्रदेशस्य
नवनियुक्तस्य
मुख्यन्यायाधीशस्य
शपथग्रहणम्

3 मनालयां वाहनानि
सर्पन्ति स्म; नववर्षे
कथं भविष्यति ऋतुः

3 || श्रीरामायणकथा ||
रामस्य समीपं मृतपुत्रम्
आदाय कस्यचिद् ब्राह्मणस्य
आगमनम्।

सुभाषितम्

हंसो शुक्लः बको शुक्लः,
को भेदो बकहंसयो।
नीरक्षीरविवेके तु,
हंसो हंसः बको बकः॥

हिन्दुर्थः- हंस भी सफेद रंग का
होता है और बगुला भी सफेद रंग
का ही होता है फिर दोनों में क्या
भेद है? जिसमें दूध और पानी
अलग कर देने का विवेक होता है
वही हंस होता है और विवेकहीन
बगुला बगुला ही होता है।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवां कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

मध्य-प्रदेशे ओला-
वृष्टिः अनुमानः-
ऋतु-विज्ञान-विभागः

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतीय-ऋतु-
विज्ञान-विभागेन मध्य-प्रदेशे ओला-
वृष्टिः अनुमानः अभिव्यक्तः। पञ्जाब-
हरियाणा-चण्डीगढ़, उत्तर प्रदेश-
राजस्थाने च वृष्टेः सम्भावना प्रकटिता।
ऋतुविभागेन विदर्भ-महाराष्ट्र-
गुजरात-सदृशेषु क्षेत्रेषु यथावत् स्थितिः
अनुमानिता। राजस्थान-हिमाचल
प्रदेश-पञ्जाब-हरियाणा-चण्डीगढ़-
उत्तर प्रदेशे च आगामि दिवसेषु
भीषण- कुञ्जटिका अनुमानिता।

अद्य आकाशवाण्याः
भविष्यति 'मन की
बात' कार्यक्रमः

हिमसंस्कृतवार्ताः। प्रधानमन्त्री नरद्रमोदी अद्य
आकाशवाण्याः 'मन की बात' इत्यस्मिन्
कार्यक्रमे जनैः सह स्वविचारान् विनिमय-
करिष्यति। द मासिक-रडियो-कार्यक्रमस्य
सप्तदशाधिकं एकशततमं संस्करणं
भविष्यति।

सूर्य-किरण इति
नामधेये सैन्याभ्यासे
भागं गृहीतुं भारतीयदलं
नेपालं प्रस्थितम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतीय-सैन्यदलमद्य
अष्टमीय-बटालियन-स्तरीय-संयुक्त सैन्याभ्यास
सूर्य-किरण इति नामधेये भागं गृहीतुं
प्रस्थितम्। दलेऽस्मिन् चतुस्त्रिंशदुत्तरत्रिंशत-
सैनिकाः समाविष्टाः सन्ति। अभ्यासस्यास्य
आयोजनं नेपालस्य सलङ्गडी- नगरे दिसम्बर
मासस्य अन्तिम-दिवसादारभ्य आगामि-मासस्य
जनवरी त्रयोदश दिनाङ्कं यावत् प्रचलिष्यति।
रक्षा- मन्त्रालयेन वक्तव्ये एकस्मिन् प्रतिपादितं
यत् अभ्यासोऽयं वनक्षेत्रेषु पर्वतेषु
आतंकरोधिगतिविधयः अपाकर्तुं पूर्ण-
प्रतिबद्धः भविष्यति। मन्त्रालयेनोक्तं यत्
अभ्यासः अयं भारत-नेपालयोर्मध्ये मित्रता-
विश्वास-सांस्कृतिक-सम्बन्धाः च दृढयिष्यति

देशे प्रायः ९६३.११ मेट्रिकटन
परिमितं यावत् कृष्णाङ्गारस्य
आपूर्तिः कृता अस्ति

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारतेन
त्रयोविंशत्यधिकद्विसहस्र-
चतुर्विंशत्यधिकद्विसहस्रतमवर्षयोः अधुनापर्यन्तं
सर्वाधिकं कृष्णाङ्गारोत्पादनं कृतम्।
त्रयोविंशत्यधिकद्विसहस्र-चतुर्विंशत्यधिक
द्विसहस्रतम वर्षयोः अखिले हि भारते
कृष्णाङ्गारस्य उत्पादनं सप्तनवत्यधिक नवशत
दशमलव षड्विंशत्यधिक अष्टशतं मिलियन
टन परिमितम् आसीत्, तत्रैव विगतवर्षे
त्रिणवत्यधिकाष्टशतदशमलव-एक -
नवत्यधिकैकशतं मिलियनटनपरिमितम् आसीत्
यस्मिन् प्रायः एकादशदशमलवएकसप्ततिः
प्रतिशतं यावत् वृद्धिः जाता।
कृष्णाङ्गारमन्त्रालयेन सूचितं यत् देशेन अस्य
मासस्य पञ्चदशदिनाङ्कपर्यन्तं देशे प्रायः
त्रिषष्ठ्युत्तर नवशत-दशमलव-एकादश-
मेट्रिकटन परिमितं यावत् कृष्णाङ्गारस्य
आपूर्तिः कृता अस्ति।

पूर्व-प्रधानमन्त्रिणः डॉ. मनमोहनसिंहस्य
अंतिमसंस्कारः दिल्लीयाः निगम-बोध-
घाटे पूर्ण-राजकीय-सम्मानेन सम्पन्नः

हिमसंस्कृतवार्ताः। पूर्व-प्रधानमन्त्रिणे
डॉ. मनमोहनसिंहाय नवदिल्लियां
निगम-बोध-घाट-स्थले पूर्ण-
राजकीय-सम्मानेन श्रद्धाञ्जलिः
समर्पिता। सिख-ग्रन्थिभिः, डॉ.
मनमोहन सिंहस्य परिजनैश्च अन्तिम
संस्कारात् प्राक् गुरबानी-पाठं कृतम्।
औपचारिक-सम्मानानन्तरं राष्ट्रपतिना
द्रौपदी मुर्मु, उप-राष्ट्रपतिना जगदीप
धनखडेन, प्रधानमन्त्रिणा नरेन्द्र
मोदिना, केन्द्रीय-मन्त्रिणा राजनाथ
सिंहेन, अमितशाहेन, जगतप्रकाश-
नड्डा, लोकसभाध्यक्षेण ओम-बिड़ला
वर्येण डॉ. सिंहाय श्रद्धाकुसुमानि
समर्पितानि। एतदतिरिच्य
कांग्रेसेसाध्यक्षेण मल्लिकार्जुनखरगे,
सोनिया गान्धिने, राहुल गान्धिने समेत्य
कांग्रेस-दलीय नेतृभिः तस्मै
श्रद्धाञ्जलिः अर्पिता। थलसेना प्रमुखेण
जनरल-उपेन्द्र द्विवेदी-नौसेना प्रमुखेण
अमरप्रीत सिंहने, भूटान-नरेशेन
जिग्मे-खेसर-नामग्याल-वांगचुक,
मॉरीशस-विदेश-मन्त्रिणा धनंजय-
रामफलेनापि डॉ. सिंहाय श्रद्धाञ्जलिः
समर्पिता। पूर्व-प्रधानमन्त्रिणः

मनमोहन सिंहस्य बृहस्पतिवासरं
नवदिल्लियां निधनं जातम्। असौ
द्विनवतिः वर्षीयः आसीत्, अथ दीर्घ-
समयात् च रुग्णः आसीत्।

डॉ.मनमोहनसिंहस्य
भविष्यति स्मारकम्

गृहमन्त्रालयेन प्रतिपादितं यत् प्रशासनं
पूर्व-प्रधानमन्त्रिणः डॉ.
मनमोहनसिंहाय स्मारकं विनिर्मातुं
भूमिः आवंटयिष्यति। एकस्मिन् वक्तव्ये
मन्त्रालयेनोक्तं यत् प्रशासनं
प्रकरणेऽस्मिन् कोंग्रेस अध्यक्ष-
मल्लिकार्जुन खरगे पक्षतः अनुरोधः
अधिगतः। मन्त्रालयेन प्रकाशितं यत्
केन्द्रीय-मन्त्रिमण्डलस्य
उपवेशानन्तरं गृहमन्त्रिणा अमित-
शाहेन, श्री खरगेण च डॉ.
मनमोहनसिंहस्य परिवारं एतदर्थं
सूचितम्।

पूर्वप्रधानमन्त्रिणं

मनमोहनसिंहम् उचितसम्मानं

प्रदानाय पूर्णतया प्रतिबद्धः

अस्ति केन्द्रसर्वकारः- सुधांशुत्रिवेदी
भाजपेति दलस्य सांसदः प्रवक्ता च
सुधांशु त्रिवेदी उक्तवान् यत्
प्रधानमन्त्रिणः नरेन्द्र मोदिनः नेतृत्वस्य
भाजपा- एनडीए संयुतेः सर्वकारः
देशस्य आर्थिकविकासास्य
आधारशिलासंस्थापकं पूर्वप्रधानमन्त्रिणं
मनमोहनसिंहम् उचितसम्मानं प्रदानाय
पूर्णतया प्रतिबद्धः अस्ति। डॉ. सिंहस्य
स्मरणे श्रीत्रिवेदिना उक्तं यत् केन्द्रिय
मन्त्रिमण्डलेन ह्यः जाते उपवेशने
निर्णयः कृतः यत् पूर्वप्रधानमन्त्रिणः
स्मृतौ एकस्य स्मारकस्य निर्माणं
भविष्यति, सूचनैषां कांग्रेसदलाय अपि
प्रदत्तास्ति।

पालघर-रेलघटनाः-
रेलयानेन संघट्टानात्
जनद्वयं मृतम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। महाराष्ट्रे
विगतरात्रौ पालघर-रेल स्थानकं
निकषा रेलयानेन संघट्टानात् जनद्वयं
मृतम्। एकः अन्यश्च गंभीर-रूपेण
व्रणितो जातः। त्रयः एव जनाः यदा

रेल-यात्रापथं पारितुमुद्यताः आसन्,

तदौ एव जयपुर-सुपर-फास्ट-
एक्सप्रेस-रेलयानं पट्टिकोपरि
समागतम्। मृतकौ जनौ भ्रातारौ
आस्ताम्। तृतीयः जनः उपचाराधीनो
वर्तते।

हिमपातः - राज्ये हिमपातस्य कारणेन जीवनं प्रभावितम्; ५ राष्ट्रीयराजमार्गसहितं ३१९ मार्गाः बाधिताः

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। राज्यस्य उच्चक्षेत्रेषु हिमपातस्य कारणात् ३१९ मार्गाः पूर्णतया निरुद्धाः सन्ति । शनिवासरे अपि एते मार्गाः उद्घाटयितुं न शक्तवन्तः यस्मात् कारणात् जीवनं बाधितं जातम्। राज्यस्य आदिवासीक्षेत्रं लाहौलस्पीतिः शेषक्षेत्रेभ्यः पूर्णतया विच्छिन्नः अस्ति, तत्सम्बद्धः राष्ट्रियराजमार्गः अपि बाधितः अस्ति । राज्यस्य अनेके मार्गाः चम्बा, काङ्गडा, किन्नौरम्, कुल्लूः, लाहौल-स्पीति, मण्डी, शिमला, सिरमौरम्, ऊना मण्डलेषु अवरुद्धाः इति कथ्यते । एकदिनद्वयं वा ते पूर्णतया पुनर्स्थापनं न करिष्यन्ति। तथापि अधुना क्रतुः अधिकस्वच्छः भविष्यति। परन्तु मार्गान् उद्घाटयितुं समयः स्यात्। अस्य कारणात् जनसमूहस्य अधिकसमस्यानां सम्मुखीकरणं कर्तव्यं भवेत्। लोकनिर्माणविभागः मार्गान् उद्घाटयितुं, आन्दोलनं सुचारुरूपेण कर्तुं च निरन्तरप्रयत्नान् कुर्वन् अस्ति। राज्ये हिमपातस्य कारणेन ३१९ मार्गाः यातायातस्य कृते निरुद्धाः सन्ति । ३१९ मार्गैः सह किन्नौर-लाहौल-स्पीति-कुल्लू-जनपदेषु पञ्चसु राष्ट्रियराजमार्गेषु अपि वाहनानां

चक्राणि निरुद्धानि । राज्ये विभिन्नेषु उच्चस्थानेषु प्रचण्डहिमपातस्य कारणात् ३३२ विद्युत्परापतकाः क्षीणाः सन्ति येन जनानां अन्धकारे समयः व्यतीतव्यः अस्ति । एकस्मिन् पार्श्वे विद्युत् नास्ति अपरपक्षे च तीव्रशीतं भवति यस्मात् कारणात् जनानां स्थितिः दुःखदा अभवत् । एतेषां विद्युत्परापतकानां आरम्भे विद्युत्मण्डलं निरन्तरं व्यस्तं वर्तते। राज्य-आपदाप्रबन्धन- प्राधिकरणात् प्राप्तसूचनानुसारं चम्बानगरे हिमपातस्य कारणेन ११ मार्गाः निरुद्धाः सन्ति। काङ्गडायां ६, किन्नौरै एकः राष्ट्रियराजमार्गः तथा च ८८ मार्गाः निरुद्धाः सन्ति । लाहौल-स्पीती २ राष्ट्रियराजमार्गैः सह १५१ सम्पर्क-मार्गाः अवरुद्धाः सन्ति । मण्ड्यां ११, शिमलायां २६, सिरमौर २, ऊनायां ३ मार्गाः अवरुद्धाः सन्ति । शनिवासरे अपि पर्वतस्थानेषु हिमपातः अभवत् । हिमपातकारणात् उपरिशिमला-नगरं सम्बद्धः राष्ट्रियराजमार्गः ०५ अद्यापि यातायातस्य कृते निरुद्धः अस्ति । बहूनां मार्गाणां बन्दीकरणात् जनाः बहु समस्यानां सम्मुखीकरणं कुर्वन्ति। यद्यपि लोकनिर्माणविभागेन बाधितमार्गाणां पुनर्स्थापनार्थं यन्त्राणि नियोजितानि, परन्तु निरन्तरहिमपातस्य कारणात् निरुद्धमार्गाणां पुनर्स्थापनं विभागाय आह्वानं जातम्।

३३२ विद्युत्परावर्तकाः निरुद्धाः

राज्ये हिमपातस्य कारणेन विद्युत्परावर्तकाः अपि निरुद्धाः सन्ति। एतेषां कारणात् जनानां बहु समस्याः सहनीयाः भवन्ति । कथ्यते यत् कुलम् ३३२ परिवर्तकाः अधः धावन्ति । चम्बायां १२२, किन्नौर १२, कुल्लौ ४, लाहौल-स्पीती २०, मण्ड्यां ४६, शिमलायां १५, सोलने १२ डीटीआर-इत्येतत् स्थगितम् अस्ति । तेषां पुनर्स्थापनकार्यं विद्युत्फलकं कुर्वन् अस्ति। अस्य कारणात् विद्युत्मण्डलस्य अपि लक्षरूपकाणां हानिः अभवत् । एतेन सह जलशक्तिविभागस्य ३० योजनाः अपि निरुद्धाः अभवन् येन अनेकेषु क्षेत्रेषु पेयजलस्य आपूर्तिः अपि प्रभाविता अभवत् ।

हिमाचलप्रदेशस्य नवनियुक्तस्य मुख्यन्यायाधीशस्य शपथग्रहणम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। हिमाचलस्य उच्चन्यायालयस्य नवीनस्य मुख्यन्यायाधीशस्य शपथग्रहणसमारोहः राजभवन २९ दिसम्बरदिनाङ्के रविवसरे भविष्यति। पंजाब-हरियाणा-उच्चन्यायालयस्य न्यायाधीशः जी.एस.सन्धवालिया हिमाचल-उच्चन्यायालयस्य मुख्यन्यायाधीशः नियुक्तः अस्ति। राजभवनः शपथग्रहणस्य सज्जतां आरम्भवान् अस्ति। न्यायमूर्ति राजीव शकदरस्य हिमाचल-उच्चन्यायालयात् सेवानिवृत्तेः अनन्तरं न्यायाधीशः तरलोकसिंहचौहानः सम्प्रति कार्यवाहकमुख्यन्यायाधीशस्य प्रभारं धारयति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अपि नूतनस्य मुख्यन्यायाधीशस्य शपथग्रहणाय दिल्लीतः पूर्वं प्रत्यागन्तुं शक्नोति। सः कर्णाटकात् दिल्लीं प्राप्तवान्, देहल्यां मुख्यमन्त्री केन्द्रसर्वकारमन्त्रालयैः सह मिलति। तदनन्तरं सः शिमलाम् आगमिष्यति।

मनालीवार्ताः - नववर्षोत्सवस्य

सज्जतायै पर्यटननगरी सज्जा अस्ति, होटलेषु विशेषसङ्कुलं प्रदास्यते मनालीनगरे हिमदर्शनार्थम् आगच्छन्ति पर्यटकाः, वसतिगृहाणि परिपूर्णानि

हिमसंस्कृतवार्ताः - मनाली। शुक्रवासरे परिवर्तितस्य ऋतोः कारणात् सम्पूर्णं राज्ये पुनः तीव्रशीतस्य आरम्भः अभवत्, उच्चतरक्षेत्रेषु अपि हिमपातः आरम्भः अस्ति। एतादृशी परिस्थितौ मनालीनगरे अपि नूतनहिमपातं व्यक्तिगतरूपेण द्रष्टुं पर्यटकानाम् संख्या वर्धयितुं आरम्भा अस्ति। शुक्रवासरे लाहौल-स्पीति सहितं अटलकन्दरा रोहताङ्गः, सोलङ्गनाला, पलचानपर्यन्तं हिमपातः अभवत् । यत्र मनाल्यां वर्षतुः प्रचलति स्म । अपि च, मनाली-नगरस्य वसतिगृहाणि नववर्ष-उत्सवस्य कृते पूर्णतया सज्जीकृतानि सन्ति, पर्यटकानां कृते विशेष-संकुलाना अपि प्रदत्तानि सन्ति । तस्मिन् एव काले पर्यटनव्यापारिणः अपि आशान्विताः यत् यदि अत्र हिमपातः भवति तर्हि मनालीनगरस्य पर्यटनव्यापारस्य महान् लाभः भविष्यति, यतः मनालीनगरस्य वसतिगृहेषु आरक्षणम् अद्यापि प्रचलति। अधिकांशः वसतिगृह-स्थानानि पूर्णानि सन्ति । सर्वकारीय-अतिथिगृहेषु अपि च निजीवसतिगृहेषु आरक्षणकरणं अस्मिन् समये अतीव कठिनं जातम्, यतः हिमपातस्य कारणेन सप्ताहान्ते पर्यटकाः अपि मनाली-नगरं गन्तुं आरम्भाः सन्ति मनाली-नगरं प्राप्ताः बहिः राज्यानां पर्यटकाः नूतनवर्षस्य उत्सवस्य कृते अत्र आगताः इति वदन्ति । यद्यपि मनालीविपणौ अद्यापि हिमपातः न अभवत्, परन्तु ते आशावन्तः यत् नववर्षस्य अवसरे अत्र हिमपातः भविष्यति, अत्र हिमस्य मध्ये क्रीडनं कर्तुं ते आनन्दं प्राप्तुं शक्नुवन्ति। ते अवदन्त यत् अद्यत्वे निम्नराज्येषु बहु प्रदूषणं भवति, शीतलम् अपि अस्ति। यस्मात् कारणात् ते तत्र पर्वतान् प्रति मुखं कुर्वन्ति। यथा ते पर्वतस्य नववायुः अपि भोक्तुं शक्नुवन्ति। ते अपि नेत्रयोः पुरतः हिमपातं द्रष्टुम् इच्छन्ति। अत्र शुक्रवासरे अपि बहुसंख्याकाः पर्यटकाः मनालीनगरं प्राप्तवन्तः । सप्ताहान्तस्य कारणात् आगामिदिनद्वयं यावत् मनालीनगरे बहुजनसमूहः भविष्यति। अद्यावधि सहस्राणि पर्यटकाः मनालीनगरं प्राप्तवन्तः ।

हिमाचलप्रदेश- राज्यचयन- आयोगे नववर्षे जीविकायाः अवसरः, ८० पदकूटसंख्यायां १४२३ पदानि पूरयिष्यन्ते

हिमसंस्कृतवार्ताः- डॉ पद्मानभः, हमीरपुरम्। हिमाचलप्रदेश- राज्यचयन- आयोगे द्विवर्षभ्यन्तरं सर्वकारीयनियुक्तीनां प्रतीक्षां कुर्वन्तः युनः नववर्षे नवजीविकां प्रति अपेक्षां कुर्वन्ति। पत्रकारशैलनसम्बन्धिन्या समस्याया अधिकं परीक्षाणां परिणामाः प्रकाशिताः। पञ्च एव परीक्षाः अवशिष्टाः, यासु सर्वकारीयस्तरे निर्णयोऽपि प्रतीक्षितः। इदानीं नूतनचयनपरीक्षाः एकसोपानप्रणाल्याः माध्यमेन शीघ्रारम्भं प्रति अपेक्षाः सन्ति। अस्मिन्काले ८० पदकूटसंख्यानाम् अन्तर्गतं १४२३ पदानां चयनप्रक्रिया अपि नववर्षे आरम्भेण भविष्यति। द्विवर्षभ्यन्तरं प्रतीक्षां कुर्वन्तः प्रदेशे सहस्रयुनां कृते एषा महती वार्ता भविष्यति। पूर्ववर्षे विघटितं कर्मचारीचयनयोगस्य प्रकरणे विज्ञापितनियुक्तीनां पात्रैः अर्थार्थिभिः द्विवर्षीयम् अधिकतमं आयुसीमां प्रति शिथिलता प्रदास्यते, इत्यस्य कृते प्रदेशसर्वकारेण योजना कृता। राज्यचयन आयोगेन प्रदेशसर्वकारं

प्रति प्रस्तावः प्रेषितः यः नववर्षे निर्णयं प्रति गमिष्यति। ८० पदकूटसंख्यानाम् अन्तर्गतं प्रदेशस्य विविधविभागेषु १४२३ पदानां पूर्तिः करिष्यते। तस्मिन् जेबीटी, जेओए, आईटी च विविधपदानि अन्तर्भूतानि। सर्वाधिकं ४०० पदानि जेबीटी कृते भविष्यन्ति। चयनप्रक्रिया आरम्भेण युनां जीविकायाः प्रतीक्षा समाप्ता भविष्यति। हिमाचलप्रदेश- राज्यचयन-आयोगस्य सचिवः विक्रममहाजनः उक्तवान् यत् पूर्व प्रारम्भाः चयनप्रक्रियाः प्रायः समाप्ताः। सर्वकारतः निर्देशं प्राप्य ८० पदकूटसंख्यानाम् अन्तर्गतं चयनप्रक्रिया शीघ्रमेवारम्भते।

कम्प्यूटराधारितपरीक्षायाः कृते संस्था शीघ्रं निश्चिता भविष्यति

कम्प्यूटराधारितपरीक्षायाः (CBT) कृते शीघ्रं संस्थां निश्चितं कर्तुम् अपेक्षते। ओटीए पदानां पूर्तिं कृते पाइलटप्रक्रिया- आयोगेन एडसिल-संस्थायाः माध्यमेन परीक्षाः आयोजिता आसन्। किन्तु इदानीं प्रदेशसर्वकारा न्यूनार्थसंकल्प (बजट) व्ययेन परीक्षायाः आयोजनं कृते अन्यां संस्थां चिन्वन्ति। प्रथमप्रक्रिया-आयोजनस्य निमित्तं एडसिलसंस्थाये ३५ लक्षं रूप्यकाणि च प्रदत्तानि आसन्। अस्मिन्प्रकरणे सर्वकारीयाः दीर्घं कालं यावत् प्रतीक्षा कृतम्। इदानीं नववर्षे स्थायीनिर्व्वस्था प्राप्तिं प्रति अपेक्षा अस्ति।

Himachal Weather : सोलाङ्गनालायां दीर्घकालं यावत् सम्मर्दः, मनाल्यां वाहनानि सर्पन्ति स्म; नववर्षे कथं भविष्यति ऋतुः ?

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीय प्रतिनिधिः।

हिमपातानन्तरं हिमे विनोदः पर्यटकानां कृते महार्घः सिद्धः अभवत् । शुक्रवासरस्य सायंकालात् सोलाङ्गनाला-पलवान-क्षेत्रेषु दीर्घकालं यावत् सम्मर्दः आसीत् । रात्रौ १२ होरायन्तं उद्धारकार्यक्रमं कृत्वा पुलिसैः प्रायः द्विसहस्रवाहनानि सुरक्षिततया मनालीनगरं प्रेषितानि, परन्तु शनिवासे पर्यटकाः चतुर्चतुर्भिः वाहनैः सोलाङ्गनालां गतवन्तः। यस्य कारणात् पुनः सम्मर्दः अभवत् ।

वर्षा-हिमपात-कारणात् शीततरङ्गस्य नारङ्ग-सचेतना

ऋतुविज्ञानकेन्द्रशिमला इत्यस्य अनुसारं शनिवासे अपि राज्यस्य अनेकक्षेत्रेषु प्रचण्डहिमपातः वर्षा च भवितुम् अर्हति स्म। निम्नमध्यक्षेत्रेषु वज्रपातः, विद्युत्, शीततरङ्गः च भवितुं नारङ्गवर्णीयसचेतना प्रसारिता आसीत्। २९ दिनाङ्के पीतवर्णीयः सचेतना भवति, पुनः ३० दिनाङ्के नारङ्गवर्णीयः शीततरङ्गस्य सचेतना भवति । २९, ३० दिसम्बर दिनाङ्के मण्डी-बिलासपुरयोः नीहारः भविष्यति। जनवरीमासे प्रथमे दिने समतलक्षेत्रेषु, मध्यपर्वतीयक्षेत्रेषु च वातावरणं स्वच्छं भविष्यति । एकस्मिन् वा द्वयोः वा उच्चपर्वतक्षेत्रेषु एव वर्षा-हिमपातस्य सम्भावना भवति।

राष्ट्रीय राजमार्गः ५०३ बाधितः

मुबारिकपुरतः रानीतालपर्यन्तं राष्ट्रियराजमार्गः ५०३ आम्रवृक्षस्य पतनेन अवरुद्धः अस्ति। राजमार्गे प्रायः एकहोरां यावत् वाहनानां गमनम् पूर्णतया स्थगितम् आसीत्। मार्गस्य उभयतः वाहनानां दीर्घपङ्क्तयः निर्मिताः आसन् । अधुना यावत् प्रशासनं वा एनएच-अधिकारिणः वा तत्स्थानं न प्राप्तवन्तः। रात्रौ एव क्षेत्रे प्रचण्डवृष्ट्याः कारणात् प्रातः ११.३० वादनस्य समीपे मार्गस्य मध्ये आम्रवृक्षः पतितः। मार्गरीधात् वाहनानां दीर्घपङ्क्तयः निर्मिताः सन्ति ।

सोलनमण्डले मार्गे नीहारः, दृश्यता अपि शून्यं यावत् न्यूनीकृता

सोलनमण्डलस्य निम्नक्षेत्रेषु नीहारस्य प्रभावः दृश्यते । सोलानतः परवाणुपर्यन्तं मार्गे अधिकः नीहारः आसीत् इति । अस्य कारणात् मार्गे दृश्यता अपि शून्या भवति । अस्मिन् परिस्थितौ चालकाः बहु समस्यानां सम्मुखीकरणं कुर्वन्ति। तस्मिन् एव काले चालकाः सुरक्षायै नीहारप्रकाशानां, सूचकानां च साहाय्येन वाहनचालनं कुर्वन्ति । अपरं तु प्रातःकालादेव सम्पूर्णं मण्डले वातावरणं प्रतिकूलम् अस्ति । अतीव शीतं जातम् अस्ति। व्यत्यस्तवृष्टिः अपि निरन्तरं भवति ।

आवासीयायुक्तः पाङ्गी ट्रकयानस्योपरि स्थापितं हिम-उड्डयन-यन्त्रं प्रेषितवान्

आवासीय-आयुक्तः पाङ्गी रमणघरसङ्गी शनिवासे लोकनिर्माणविभागेन २ कोटि ११ लक्षरूप्यकाणां मूल्येन क्रीतस्य ट्रक-उपरि स्थापितं हिम-ब्लोवर-यन्त्रं प्रेषितवान्। पाङ्गी उपत्यकायां शिशिरे प्रचण्डहिमपातस्य कारणेन अवरुद्धान् मार्गान् शीघ्रं उद्घाटयितुं एतत् अत्याधुनिकं यन्त्रं सहायकं भविष्यति। आवासीय-आयुक्तः अवदत् यत् अद्यावधि मार्गभ्यः हिमस्य निष्कासनार्थं जेसीबी-यन्त्राणां उपयोगः भवति स्म, येन अधिकः समयः भवति स्म ।

नूतनस्य हिमविस्फोटकयन्त्रस्य साहाय्येन हिमनिष्कासनकार्यं शीघ्रं भविष्यति, उपत्यकायाः मार्गाः शीघ्रमेव पुनः स्थापयितुं शक्यन्ते। एषः उपक्रमः न केवलं मार्गव्यवस्थां सुदृढं करिष्यति, अपितु जनानां आवागमनं, आपत्कालीनसेवा च उत्तमरीत्या कार्यं कर्तुं समर्थाः भविष्यन्ति। उपत्यकायाः कठिनभौगोलिकस्थितौ हिमनिष्कासनस्य महत्त्वपूर्णं साधनं एतत् यन्त्रं सिद्धं भविष्यति, स्थानीयनिवासिनां कृते आश्रयं च प्रदास्यति। अस्मिन्नवसरे तहसीलदारः पांगी शांताकुमार, अधिशासी-अभियंता लोकनिर्माणविभागः रविः शर्मा, नायब तहसीलदारः पांगी सीतारामः आदयः अधिकारिणः उपस्थिताः आसन्।

Himachal Jalori Jot : जलोड़ीजोत कन्दरायाः संरेखणाय अनुमोदनम् , केन्द्रसर्वकारस्य हिमाचलाय अन्यत् उपायनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - कुल्लूः। औट-लुहरी-सैञ्ज-राष्ट्रीयराजमार्गस्य मध्ये १०२८० पाद-उच्चतायां जलोड़ी-दर्रा इत्यस्य अधः कन्दरायाः निर्माणार्थं संरेखणाय केन्द्रीय-पृष्ठपरिवहनमन्त्रालयेन अनुमोदनं दत्तम् अस्ति। भारगोलखड्डतः सोझाकेन्द्रीपर्यन्तं १.१६० किलोमीटर दीर्घा एषा कन्दरा निर्मिता भविष्यति । बहुकालं यावत् जलोड़ीजोतः कन्दरायाः संरेखणं विषये जनाः अनुमोदनस्य प्रतीक्षां कुर्वन्ति स्म।

जलोड़ीजोतस्य निर्माणस्य मार्गः निस्तः

एतदर्थं लोकनिर्माणमन्त्री विक्रमादित्यसिंहः केन्द्रीयमन्त्री नितिनगडकरौ मिलित्वा जलोड़ीजोतकन्दरायाः निर्माणे त्वरिततां कर्तुं अनुरोधं कृतवान् आसीत् । एतस्य अनन्तरमेव संरेखणं अनुमोदितं भवति । मन्त्रालयेन विभिन्नपक्षेषु विस्तृतविमर्शानन्तरं संरेखणस्य विविधप्रस्तावाः अन्तिमरूपेण निर्धारिताः। एतदर्थं सर्वेषां हितधारकाणां, सम्पूर्णस्य सरयोलसर-सरोवरस्य च विषये विशेषं ध्यानं दत्तम् अस्ति । एतादृशे सति इदानीं जलोड़ी-जोत-निर्माणस्य मार्गः स्वच्छः अभवत् ।

खनागतः घियागीपर्यन्तं दूरं ८

किलोमीटरमितम् अन्तरं न्यूनं भविष्यति

शीघ्रमेव कन्दरायाः निर्माणकार्यं प्रारभ्यते। कन्दरायाः निर्माणार्थं आनीपक्षतः २.१२४ किलोमीटर मितं, बञ्जारपक्षतः ५.७७६ किलोमीटरमितं च अस्याः कन्दरायाः निर्माणेन खनागतः घियागीपर्यन्तं प्रायः अष्टकिलोमीटरान्तरं न्यूनीकरिष्यते, सर्वेषु ऋतुषु वाहनानां गमनम् अपि भविष्यति ।

पूर्वं एतेषु दिनेषु हिमपातस्य कारणेन मार्गः बहुदिनानि यावत् निरुद्धः भवति स्म। अद्यत्वे अपि गतसप्ताहं यावत् मार्गः निरुद्धः अस्ति। बाह्यसुराजस्य जनाः कुल्लुमण्डलात् पूर्णतया विच्छिन्नाः सन्ति। एतादृशे सति यदि कस्यचित् कार्यार्थं मण्डलमुख्यालयं गन्तव्यं भवति तर्हि मण्डीमार्गेण आगन्तुं गन्तुं च भवति।

१०२८० पादपरिमितम् ऊर्ध्वतायां स्थितं

जलोड़ी-दर्रा उपमार्गः भविष्यति ।

औट-लुहरी-सैज-राष्ट्रिय-राजमार्गे जलोड़ी-जोत-कन्दरायाः निर्माणानन्तरं १०२८० पाद-उच्चतायां स्थितं जलोड़ी-दर्रा-उपमार्गः निर्मितः भविष्यति । एतादृशे सति पर्यटकाः जलोड़ी-दर्रा दर्शनार्थम् आगन्तुं शक्नुवन्ति । एतेन पर्यटनदृष्ट्या जलोड़ी-जोतस्य महत्त्वं न्यूनीकर्तुं न शक्यते । तदतिरिक्तं धार्मिकपर्यटनस्थलस्य सरयोलसर-सरोवरस्य महत्त्वं अपि वर्धयिष्यते । अत्र पर्यटकानां आवागमनं निरन्तरं भविष्यति।

॥ श्रीरामायणकथा ॥

उत्तरकाण्डम्! (द्विपञ्चाशत्तमः सर्गः)
रामस्य समीपं मृतपुत्रम् आदाय
कस्यचिद् ब्राह्मणस्य आगमनम्।

हिमसंस्कृतवार्ता, प्रदीपः

pradipnath997@gmail.com

भ्रातृभ्यां सह शत्रुघ्नं प्रस्थाप्य सुखी रामचन्द्रः धर्मेण राज्यं पालयति स्म। एवं कानिचन दिनानि अतीतानि। ततः कश्चन वृद्धः ब्राह्मणः मृतं बालम् उपादाय राजद्वारम् उपागच्छत्। सः स्नेहदुःखसमन्वितः ब्राह्मणः रुदनं पुत्रं पुत्रेति वाक्यम् असकृत् ब्रुवति स्म। किञ्च देहान्तरे पुरा मया दुष्कृतं कर्म कृतं यस्मादहं निधनं गतं पुत्रमेकं पश्यामि। हे पुत्र! त्वं यौवनम् अप्राप्य अकाले हि मृत्युमुखं गतः। हे पुत्र! तव शोकेन तव

जननी अहं च शीघ्रं निधनं गमिष्यामि इत्यत्र संशयः नास्ति। अहम् अनृतं न स्मरामि न तु अयुक्तं स्मरामि न च हिंसां स्मरामि। प्राणिनामपि सर्वेषां पापं कदाचिन्न स्मरामि। तथापि केन दुष्कृतेन ममात्मजोऽयं बालः पितृकार्यानि अकृत्वा हि वैवस्वतक्षयं गतः! रामस्य राज्यान्तरे मृत्युप्राप्तकालानाम् ईदृशं घोरदर्शनं मया न दृष्टं न च श्रुतम्।

रामशासिते राज्ये बालानाम् ईदृशः मृत्युरागतः यतः रामस्य निश्चयेन महद्दुष्कृतम् अस्ति। हे राजन्! अन्येषां राज्ञां राज्येषु बालानां मृत्युभयं नास्ति। हे राघव! मृत्युवशं गतम् एनं बालं जीवयस्व अन्यथा राजद्वारे पत्न्या सह अनाथवद् अहं मरिष्यामि। ततः त्वं ब्रह्महत्यां समुपेत्य सुखी भव, भ्रातृभिः सह च दीर्घमायुरवाप्स्यसि। हे राघव! तव अस्मिन् राज्ये एतावद् वयं सुखेन उषिताः, किन्तु इदानीं कालस्य वशमापन्नानाम् अस्माकं मनागपि सुखं नास्ति। सम्प्रति महात्मनाम् इक्ष्वाकूणां राज्यवासिनः राजानं रामम् आसाद्य अनाथाः अभवन्। राजदोषैः अविधिपालिताः प्रजाः विपद्यन्ते। एवं सः दुःखसन्तप्तः ब्राह्मणः रामं बहुधा वचनमुक्त्वा मृतपुत्रं प्रतिगृह्णाति स्म।